

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányzószobákban.

Vállat a vállhoz.

A Fejérmegyei Napló utóbbi számában olvastam, hogy főispánunk egy kulturregysület létesítésén fáradozik. A főispán és szemé tehát észrevette, hogy ugy az ősi koronázó város, mint az egész vármegye kulturális élete stagnál, hogy ne mondjam, ilyen nincs is. A kultúra terjesztése nem lehet ugyanis kimerítve egy-egy műkedvelői előadással, *táncvígvalommal egybekötött* szobor-leleplezéssel, hangversennyel és 110 napos színiigénnyel. A huszadik század korszellemé nagy és súlyos feladatokat ró az egész ország intelligenciájára, mert akkor, midőn a lakosság nagy egyetemét bevisszük a politika sáncaiba, gondoskodnunk kell arról is, hogy ezen lakosság vétőjének gyakorlásakor, tudatában legyen annak is, hogy ezen vétőjével hazájának szent ügyét kell előbbre vinni. Beláthatatlan következményei lehetnek annak, ha tudatlan főmeget, vagy ami még százszor rosszabb: félrevezetett, félművelt elemeket engedünk az urna elé, mert így lassan de biztosan belejutunk a forradalmi szocializmus karjaiba még akkor is, ha az intelligenciának egyenként 6 szavazatot adánk is, mert a mi értelmiségünk kényelemszeretettől, vagy indolenciából egyáltalán nem szavaz. (Büntetés terhe alatt muszáj lesz szavazni. Szerk.)

Hiába adunk a fogatlannak kenyeret, ha fogakat nem tudunk adni. Az éhenhalástól ugyan meg fogjuk menteni, de a megemésztetlen kenyér a gyomrában meg fogja ölni.

„Csak egy büu van, és ez a tudatlanság.”

Ha az éhezéssel meg kell osztani a falatunkat, ha a hajléktalannal meg kell osztanunk a hajlékunkat a testvéri szeretet nevében, ugy a tudatlannal meg kell osztani tudásunkat is. Kulturát kell teremteni, és azt be kell vinni a palotákba és kunyhókba. Igen, a palotákba is, mert sajnos, nagyon sokban látott vendég. Egy jobb lap riportertől több tudást követel, mint amennyi sok uri palota összes lakóinak van. Gazdagság, előkelőség még nem jelent kulturát! Meg kell végre értetni mindenkivel, hogy a tudás nem csak az éhenkórászok privilegiuma.

— De az intelligenciára nézve is hasznos, ha a kulturát terjeszti, mert a tanítás által maga is tanul és így fejleszti szellemi intellektuálisát, ugy mint az a jó pap, ki holtig tanul.

— Csak a napokban folyt le Szombathelyen egy lélekemelő kulturünnepe és hangzott el egy oly beszéd, mely kell, hogy felébressze azokat, kik állásuknál, vagy rátermettségüknel fogva hivatottak

az iskolán kívül való oktatás zászlóját megyénkben kibontani.

— A kultürember meleg szeretetével üdvözlöm főispánunkat, ki nagy nevéhez méltó készséggel ragad meg minden eszközt, mellyel a vármegye és a haza ügyét előbbre viheti.

— Most pedig városunk és megyénk intelligenciájához szólok. Ne hagyják ezt az eszmét elaludni, nem kíván ez sok áldozatot, csak egy kis szeretetet, egy kis lelkeseledést és meglesz ami most még mindenkinek hiányzik: a kulturális élet.

Vállat a vállhoz! kezét a kézbe! Fel a munkára mely nemesebbé tesz, mint a legrégibb kutyabőr.*

Libertiny Arzén.

Emlékezés Beethovenről.

(Folytatás.)

A Mester életének ez a második szaka: 1800-tól 1815-ig színekben oly ragyogó, hangulatokban oly gazdag, koncepcióban oly nagyszerű, mint akár egy michelangelói műrezek.

Tetterőtől duzzadó, nagy eszmék és nemes szenvedélyekről átszőtt egyénisége a sorssal való hősi küzdelemben itt, a férfikor virágában, az alkotás magasztán domborodik ki a maga meg-

*) A cikkírónak — ki több kulturregysület tevékeny tagja — igéretét bírjuk, hogy konkrét javaslatát is megírja lapunkban. Szerkesztő.

Fiam emlékezete.

A rózsza le hull,
Hervadt szírom onladozik ágairul.
Elröppen a nyár,
Elhervad a táj,
Lesz, mint szívem, oly szonorú, rideg, árva, kihalt...
Elszáll a madár,
Nem vágy a kietlen,
A pusztá ligetben,
Nem vágy szíve zengeni dalt...
Elhallgat a vig zaj a tar fatetőkön,
Bús szél ha sóhajtoz a néma berekben...
Óh, éltem egének örökre letűnt regyogása, szerelmem,
Emlékedet akkor is hiven őrzöm!

Tél álma után a fá ága kihajt, a falomb kivirul.
Lágy illat özönlök el a favirág üde szirmairul.
Jó más kikelet,
Kert fái felett
Új dal csicsereg...
Halkan susogó fuvallom rezeg át a légen;
Új szőnyeg a réten,
Mint fűszerez ujjával kikelet

Dúsan himezett
Rá tarka virágból,
S zöng újra madárdal az illatos égről...
Óh csak Te maradsz oda, vissza se térsz, soha szentem;
Óh csak ez a seb lesz a régi szívemben;
Jaj, én maradok szomorú csak a földön,
És gyászborította lakom marad árva...
Óh büszke reményeim összetört koronája,
Emlékedet akkor is hiven őrzöm!

Es elszakadozhat a gyászruha rajtam;
Még néha mosolyra kinyílnak az ajkam;
Még éltem ege valaha kiderülhet,
Egykor szememből a könny kimerülhet,
Egykor kiapad;
Még jöhet idő, mikor újra remélni szabad:
Év évre ha meggy,
Gyógyulhat a seb,
És szűnhet a fájdalom égni —
Én nem leszek — érzem — a régi,
Óh, mert amíg élek a földön,
Sóhajtvá veszem remegő ajakimra neved',
S fájón dobogó szívem érted, utánad eped;
Míg bolygok e földön,
Óh, menyibe repült nemes, angyali lélek,
Kis, gyöngy hajósa a Léthe vizének,
Emlékedet én hiven őrzöm!

S majdan ha közel szomorú sultogással az alkony,
S fáradt fejemet örökös pihenésre lehajtom:
Élsz akkor is, óh Laciám, — hidegült keblemben.
Sóhajtvá: neved rebegeése között lehelem ki a lelkem.
Sirod bizodalmas,
Sirod nyugodalmas
Mélyébe leszállva örömmel ölelkezem össze veled:
El porladozó,
El hamvadozó
Szívünkben örökre a megszakított szeretet!...

Szalay Gyula.

Tegnap este.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Flóráról is tudok még valamit.
Pedig hinné ezt valaki? Flóra, a szíves mosolyu, a bánatos hangú fiatal néni. Még harmincéves sincs. Meg elvált asszonya Ferenc. Vigan áll világot, neki muzsikaszó az egész élet. Tralalalá, tra, tralá. Ilyen, valahán bolondos operettnóta neki minden. Tavaly váltak Ferencet erősen fogdosák a lányos mamák, a néni után pedig gyönyörűséggel lehet csak nézni. No meg az égboltozat alatt szeptemberi szelek járnak már,

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS AGYNEMŰEK ÁRUHAZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FELE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 6 oldal.

FJNb00000123

kapó voltában. — Gyors egymásutánban, szinte lázas sietséggel jelennek meg egyszerű zenekari művei, csodaszép szimfóniái, melyek a zeneirodalomban utólérhetetlen magaslaton állanak.

Híába a törpe epigonok erőlködése! A legrefináltabb hangszereles, a legszillogóbb, káprázatos hanghatások, a lehangzatosabb programok megzenésítése, szellemeskedő ritmikájuk vagy szeliden háborzongató kakofóniájukkal, — ez mind csak fényes, bódító mezbe való öltöztetése a — szegénységnek, a többé-kevésbé eszménklültségnek! — Egy Mahler Gusztáv „Föltámadási” szimfóniája, egy Strauss Richard: „Ekkép szót Zarathustra” filozófiai ízűen, hangzatos módon megcímzett modern programzenéje, melyben szinte ideálisan fülserető módon még a „megfejtetlen világálmány” problémájában, azaz: egy C alaphangon nyugvó H dur összhangzat pokoli gyönyörűségében is részletet bennünket, — lehetnek némely 20. századbeli, a zenei izlésben dekadens muzsikuss szájze szerint, ám a tiszta, eszményi, abszolút zenei szépek komponiduma örök időkre a hallhatatlan Beethoven 9 szimfóniája maradv!

Gyönyörűen, igazi költői elmélyedéssel jellemzi e műveket Elterlein egy kitűnő tanulmányában. A 9 szimfónia, mondja Elterlein „Beethoven szimfóniái eszményi tartalmuk szerint” című művében, „kilenc világ, mindegyik egy igazi mértelen nap önmagában; egy önmaga körül szabadon keringő központ.

Az első szimfónia a szivnek egy bájos kis igyijlet adja; a második az ifjúság teljében a bátor erő s édes szerelmi csengés vonzó képe; a harmadik bennünket a mérész hősiesség világába vezet; a negyedik egy romantikus világnak csodáit tárja elénk; az ötödik a sorssal való tragikus küzdelemnek színjátékát mutatja be, melyet a felszabadulás diadala követ; a hatodik elmerit a mindeneket szerzetettel átölelő természetbe; a hetedik egy teljes emberi légyönyörűséget nyújt nekünk; a nyolcadik a humornak egy egész világába vezet; a kilencedik pedig a kedélynek egy poklát s mennyországát tárja fel előttünk.”

1803 tavaszán jelent meg a 2. szimfónia s 1804-ben lett a hatalmas „Eroica” először előadva. Érdekes ezen szimfóniának a genezise. Bernadotte, a későbbi svéd király, akkoriban francia követ a bécsi udvarnál, a nagy Napoleon-rajongó, 1798-ban megbízta Beethoven-t, kinek nevét már akkor az elsők között emlegették, hogy állítson a nagy hős nevéhez méltó emléket művészetével. — Beethoven rajongó lelkesedéssel fogott a mű megírásához, hisz ő is eszményét csodálta az ifju tábornok s későbbi első konzul-

ban. — A francia szabadságharc által kipattantott nagy eszméknek megtestesülését látta ő benne s a szellemrokon hősek ajánlta művét a felirással: *Bonaparte — Ludwig van Beethoven*. — Egyszerűbb és sokat mondóbb ajánlás ennél nem is képzelhető!

Amint azonban a császári koronát tette őhatalmulag fejére: a nagy Napoleon s lezuhant az Esmény a piedestálról, — elkecserevésében, keserű csalódásában a szabadságnak ideális harcosa darabokra tépte s földre dobta szimfóniájának cimlapját s haragosan felkiáltott: „Ez sem más tehát mint egy közönséges ember! Most majd ő is minden emberi jogot lábál fog tiporni, csak becsúgyának fog áldozni. Most majd minden embernél magasabbra helyezi magát, zsarnok lesz!” Újból megírva az első lapot, elnevezte „Sinfonica eroica”-nak. S mikor valaki azt a megjegyzést kockáztatta előtte, hogy talán egy kissé hosszúra nyult a mű, azt felelte, hogyha egy óráig tartana, még akkor is rövidnek fogják találni.

A diadalmi induló helyébe egy gyászindulót irt, azt a szivembe markoló, fölséges gyászindulót, melyben mintha egy egész emberiség gyászatát siratnák el a hangszerek, s a haragok méla, bánatos zúgása közben helyezték örök nyugalomra a féltést, a hőst, aki az emberiségért küzdött, szenvedett . . . Szavakkal méltatni ezt a művet épp úgy nem lehet, mint az Alpesek fölségéről, csak aki látta azokat, alkothat foglmat! 1806-ban egyetlen operáját „Fidelio”-t adták elő; akkoriban kevesebb sikerrel, míg 1814-ben teljesen új átdolgozásban (Beethoven annyira elégedetlen volt önmagával, hogy egymásután 3 nyitányt irt hozzá) óriási sikereket aratott. 1808-ban a híres V. az úgynevezett „Sorsszimfónia” jelent meg. A Mester maga mondotta a bevezető motívumokról évekkel később: „Igy kopog a sors az ajón.” Ide csatolta azt a hatalmas, új-jongó diadalmi indulót, melyet a III. szimfóniához tervezett.

Ugyanekkor fejezte be a 6., a bájos „Pastorale” szimfóniát, melyben igazi gyermeki kedély nyilatkozik meg gyönyörűségei módon, s melyben az Istennek szép természetét énekl meg édes, zengő, boldogságot lehelő hangzatokban. Ezek után pedig a nagy C dur mise, a hírneves Rasmowski vonós négyeselek, zenekari nyitányainak egy része, zongora és hegedű szonáták, rondók, variációk nagy száma, 3 remek zongora versenye, o C moll, G dur s a hódító Esz dur concert, továbbá dalok stb. tesznek bámulatremelő alkotó géniuszáról örök tanubizonyosságot.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

A Fejérmegyei Napló telefon száma 208.

Bory Jenő kiállítása.

Ma d. u. nyílt meg a Szent István Teremben Bory Jenő szobrászművész szoborműveiből, valamint az ő és nejeének szül. Kamócsy Ilona festőművésznek képeiből összeállított kiállítás.

A Szent István Terem lehetett egyedül alkalmas Fehérvárott arra, hogy ennek a városunk kulturális életében oly ritka eseménynek színhelye legyen. A ki látta, nem győz eléggé csodálkozni azon, hogy egy ifju, életének tavaszán álló művész ennyi és ily nagyszabású művészi tehetőségnek adja jelét. A délszaki növények zöldjétől övezetten pompásan fest a fehér szoborművek tömege. A bejárat mellett jobbról-balról egész sereg apróbb művet látunk. Az őstörténetirő alakja durva véssóval kőbe írja az elejtett iramszarvas vadászjelenetét, ott egy finom női alak galambokat etet, itt egy női akt áll szétterjesztett karokkal, aztán egész sereg apróbb alakot látunk, amelyek mind egy-egy remek művészi eszmének többé-kevésbé kidolgozott remekei. Szinte megdöbbenünk, mikor közepén a virágoktól körülvevett hatalmas Krisztus-alakra esik a tekintetünk. A megostorozott, a szenvedéstől agyoncsigázott Jézust látjuk magunk előtt, amint a megkorbácsolás után fájdalomban feje kebelére hajol. Ez a klasszikus Krisztusfej több példányban sokszorosítva a sorsolás nyereőnek szerez művészi örömet. Odébb a vizivárosi templom gipszmintáját látjuk. Hátrább egész sereg nagyobb alak látszik. A birkózók művészi hatással, a plasztikai erő megragadó jelentésével alkotott képe, majd a vitázó Pázmány Péter élethű alakja, Michel Angeló több képének művészi kidolgozása, Havranek József, Schlamadinger Jenőné, Bory Jenőné mellszobrai, Guzmics síremléke, 3—4 egyéb síremlék

a nap is csak egy, épen ha meleget küld le a felhők felől. Az apró levelek sebesen fordulnak alá a nyárakról. Flóra kíváncsi mosolylyal néz előre a világba, a hegyek felé, a halványulón zöld erdőknél, honnan sárgán nyújtózkodva ásit ide az ősz.

Flóra az ablaknál ül. Ez az ő háza itt. Jobbról-balról virágoskert a két sarkon. Es fény ömlik be az ablakokon, bár ez csak amolyan azeid, méléző, de mégis napsugár, a mi belejt az apró gömbákákok felett s még aranyos párákat dobál a fűvek és virágok felé is. Alacsony a zöldkerítés, oldalt magasan kanyarog az ország-uti töltés; messze meg a kék ég küld Flóra felé mosolyt. Mert ám minden Flórárt nézi. Ő itt a szép, az ő szeme csillog derülve és a jászmin, meg a csinos gömbölyűfejű kökércsinek is neki szórják a szirmalkat. Ah, Flóra szivesen néz vissza. Félig lehunyja a szemét. Elvált asszony, elvált asszony, elvált asszony . . . Mi szomorú ez. Így száll a fejében valami gondolatnyi szomorúság. Es Ferencz . . . Ferencz, Ferencz. Ah, nem akar gondolni semmit. Gyorsan feláll; karcsu és szöke. Előrefeszíti a vállait. Ah, mi szép, mi formás, bókól a tükör az ablakközben a falon. A virágok a kertben kinyújtják gyenge termetüket és felemelik szines fejüket. Ők is mondják: szép Flóra, szép . . . Es az óra is, a vén, a ki itt látta felnővekedni az asszonyt a pettynyi gyermekből, most is azt mondja, mint Rébi, a dada magyarázta egykor, titokzatos arccal ülve a szőnyegen: Szép—vagy—Flo—ren—tin . . . Szép—vagy—Flo—ren—tin . . . Mindig, mindig így. Valaki megállt odakint a ránd előtt. Arnyék ve-

tődött be a magas ablakon át a világos szobába. Flóra kipillantott. Ferenc állott az ösvényen. Kiséremegte a két keze, a mint az alacsony rácsra támasztotta őket. Sápádatn figyelt be a házba.

Flóra egy esztendője nem látta az urát. Nem is hallott róla, ha beszéde jött, elfordította a fejét és igyekezett semmit sem megérteni. csak-hogy esetleg rosszat ne hallhasson felőle.

Gyorsan felnyitja az ablakot Flóra. Fehér a homloka és némileg reszket a hangja. A férfi megemeli a kalapját.

— Hozzám? . . . Lépjen be, Ferenc.

A férfi valami mormog. Zavart és szomorú, fátly van a szemén és alig leli a kilincset. Aztán végigmegy az udvaron. Hátul ott még a galambduc, a csepegő alatt tiszta a téglakövezet, lomb futja be a gömbölyő kőoszlopokat. Belép az üvegesajtón, nesztelen a lépése a vastag szőnyegen. Felnyílik egy ajtó előtte, Flóra nézett rá félig összeszorított szemmel.

— Lépjen be. Mi vezérelte hozzám? kérdezte egyszerű komolysággal, helyet mutatva maga mellett Tiszta szemével harag nélkül, inkább szomorúan nézett az elvált férje arcába. Úgy látta, hogy Ferenc sápadtabb, vénebb lett az alatt az esztendő alatt. Egy-két ránc támadt az ajka körül és a fogait sem gondolza, mert majdnem sárgák azok. A bajuszába két-három ősz szál vegyült. (Az elsőt még — akkor kitépte. Akkor.)

Ferenc az ölébe ejtette a kezét. Flóra látja, hogy a kézelője szőle némileg rojtos, de a keze még ma is finom és fehér. Milyen volt annak a simogatása — akkor!

— Csak látni akartam magát, Flóra. Sebesen és zavartan mondta ezt Ferenc. Lehunyta gyorsan a szemét. Flóra úgy látta, hogy mely, szúrke karikák vannak a szeme körül. Ah és mily sápadt. Szvend e?

— Nem haragszik? tette hozzá tompán.

Az asszony szeliden rázta a fejét és csendesen szólt:

— Nem! miért haragudnék? Jól tette, hogy eljött.

A férfi arca továbbra is szomorú maradt. Nem mert felpillantani. Fázósan gombolta be a kabátját.

— En nem haragszom. Elmúlt. Remélem magának sincs oka gyűlölködére? szólt ismét szeliden Flóra.

— Nincs, nincs. Ah, nekem! — mondta gyorsan Ferenc. De én . . . Tompa, fáradt lett a hangja. Hátrahajlott és meroven nézte a szőnyeg cirádiát. Maga a régi, mindig komoly, egyszerű, Flóra. En rajtam pedig segít majd . . . Eh. Hirtelen felemelte a fejét és megpróbált a Flóra szemébe nézni. De aztán csak elfordította a tekintetét. Öregesen dörszölgötte a kezét és kinézett az ablakon. Maga nemde megvet engem? Hogyne, hogyne. Minek is kérdezek ilyent . . .

Flóra összeszorította az ajkát. Figyelmesen nézett Ferenczre.

— En nem vetem meg. Nem is soha. Csak . . .

— Szán. Csak szán, Flóra, szán? mormogta hirtelen fájdalmas hangon a férfi.

Az asszony csatlakozva pillantott rá. Ah! Úgy érezte, hogy a szive a torkában dobog.

egymásután ragadja meg figyelmünket. Talán legszebb valamennyi között a fel-támadást jelző hatalmas emlék, amely ismét a plasztika nagyszerű hatásával lép meg bennünket. A falakon közel félszáz szébbnél-szebb képet látnak, amelyek Bory Jenőné művészi színösszetételét dicsérik. A kiállítás 8 napon át áll a közönség rendelkezésére. Belépődíj felnőtteknek 40 fillér, tanulóknak 20 fillér. Egy sorsjegy ára 60 fillér.

A megnyitás alkalmával Kuthy József dr. t. főigazgató remek beszéddel üdvözölte a megyéspüspököt, mint a kiállítás védnökét, valamint az egybegyűlt nagyszámú polgári és katonai előkelőségeket. A megyéspüspök a tőle megszokott lendülettel szólott a kiállítás jelenségéről és a kiállítást megnyitottnak nyilvánította.

Kitüntetés. Csesznek János vezetőtanító-nak nyugalomba vonulása alkalmából a kultusz-miniszter magas elismerését nyilvánította hosszú érdemes működése felett.

Közigazgatás a városnál. A 14-én d. e. 10 órakor tartott városi közigazgatási bizottság ülést Széchényi Viktor gróf főispán vezette.

Az ülés tárgya a szokásos havi jelentések voltak:

A rendőrfőkapitányi jelentés szerint előfordult bűnesetek: hatóság elleni erőszak 1, az ember testi épsége ellen 1, lopás 31, vagyon ellen 10, szemérem ellen 1, egyéb 9; összesen 53. Kihágási eset 119.

Kir. pénzügyigazgatósági jelentés: A kincstári követelés volt 2.026.750 k. 32 f. Erre beírtatott 1564326 k. 26 f. Hátralék 462464 k. 06 f. Házadómentesség 88, fizetési halasztás 96.

A kir. ügyészség jelentése szerint a letartóztatott létszáma 75 volt a múlt hó elején, ehhez behoztak 33-at, ebből elbocsátottak 63-at, maradt 95. Jogérvényesen elítélt férfi 59, nő 8.

Schailer Flóris kir. tanfelügyelő indítványára a bizottság közbenjár a miniszternél, hogy a nyugalomba vonuló Csesznek János tanítót érdemeihez méltóan nagyobb kitüntetésben részesítse. Az elemi iskolák túlszűkítésének megszüntetése végett azt ajánlotta a tanfelügyelő, hogy az állam támogatását kérje a bizottság 3 új tanítói állás szervezésére. A 3 új osztály ideiglenesen a kereskedelmi iskolának rövid idő múlva megüresedő tantermeiben helyeztünk el. Saára Gyula dr. szolt hozzá a felvetett eszméhez, akinek indítványára elhatározta a bizottság, hogy hasonló

Szegény... Elzöllött volna? Elsápadt. Nem, nem... Erőszakosan hunyta össze a szemét. Nem, szásszor nem. A ki ura, parancsolója volt, most kéri őt, hogy szánja? Csak szomorú és semmi más. Mosolygott.

— Ugyan, Ferenc, hát mondja van valami baja? Legyen bizalommal hozzám, szót csendes lány hangon Flóra és szivesen is mosolygott. Hisz, gondolom, ismer, — tette hozzá szintén halkán, derűs szelídséggel, minden szemrehányás nélkül.

A férfi erre egészen elvesztette az önuralmát. Eltakarta a két tenyerével az arcát.

— Tönkrementem. És tegnap este...

Az asszony megrádiva nézte:

— Tegnap este... Nos? mondá tompán.

— Tegnap este kártyáztam. Nem félek a pisztolytól. Végre is, végre is... De nem is az adósságomat akarom kifizetni. Kimegyek a külföldre, megpróbálok újra élni. S itthon mondják rám, hogy gazember... Nem bánom. Az adósság háromezer forint.

Flóranak falfelhérré vált az arca. Hátrahúzódt a székeben összefonva a mellén a két karját. Azt hitte elalul; sikoltani, törni szeretett volna s elszibbadt minden idege. Az ő volt férje, kinek a nevét viselte, nem bánja, ha azt mondja róla, hogy gazember...

Ferenc fulladt, sivitó hangon folytatta:

— Ha... Ha háromezer forintot tudok keríteni, azt nem áldozhatom a becsületemnek. Mert a becsületem ugyan meglesz, de koldús és

értelmenben jár el. A három szervezett tanítói állás a Deák-Ferenc-utcai iskola megépítése után is fennmarad, olyasféleképpen, hogy szervezzék 3 fenti állásra kinevezett tanítók működésüket ott fogják folytatni.

Dieballa György közgazdasági előadó a a szükséges adatok hiján a következő ülésen fogja beterjeszteni évi jelentését.

Az ülés 12 órakor ért véget.

Hiközségi elnök választás. Az izraelita hitközség — a mint halljuk — elnökválaság előtt áll. A hitközség tagjainak túlnyomó része a dúsgazdag Grünfeld Jakab elnöksége mellett foglal állást, a ki eddig mint alelnök nagy jótékonyt gyakorolt hitorsosai javára. Perli Miksa dr. ügyvéd az eddigi elnök, látván a hangulatot, illetőleg tekintettel levén a hitközség anyagi helyzetére, a mely egyedül a hívők áldozatkészségéből tartja fenn magát, maga is azon törekszik, hogy az egyhangú megválasztás elé akadály ne gördüljön.

Az új választási törvény nálunk. Nagyfontosságú választásokat idéz elő egész Magyarországon az új választási törvény. Nemcsak a szavazatok száma emelkedik négyeseresére: a 900 ezerről 4 millióra, hanem a választó kerületek száma is megszaporodik vagy harminccal. Fejérmegyében — a mint halljuk — leglényesebb változást az fogja előidézni, hogy a választó kerületek száma egygyel emelkedik, vagyis az eddigi 6 kerület helyett 7 választó kerületre oszlik meg. És pedig, — a mint halljuk — Fehérvár környékén fogják a kerületeket szétszakítani és Soponya és Lovasberény központtal lesz újabb választási kerület s a mi ezzel együtt jár: a csákvári központ megszűnik.

Szép siker. Csipkés Gyula, iparisk. tanító a vall.- és közk. ügyi miniszternek az iparköztársági főigazgatóval egyetértelműleg kiadott rendelete alapján a kolozsvári m. kir. állami felső ipari szakiskolában a fémipari szakrajztanítói vizsgálatra behivatott — és az előírt képesítést dicséretes eredménnyel megszerezte.

Pályázók. Varga Elemér lemondásával megüresedett városi mérnöki állásra ketten pályáztak: Csik István komáromi mérnök és Dvorszák Ágoston budapesti okl. építésmérnök.

A tanítóválasztás. A Csesznek János nyugalombavonulásával megüresedett belvárosi vezetőtanítói állás a folyó 31-én tartandó választás alkalmával tölts be az iskolaszék. A választás elnökéül Dieballa György, közgazdasági előadót küldte ki a közigazgatási bizottság.

senki leszek újra, mint már hetek óta. Ipkább meghalok, de kulduskodni nem fogok.

Flóra tántorogva állt fel Remegett egész testében. Rekedtes hangon kiáltott végre:

— Kérem, ne folytassátok... Kíváncsian.

Ferenc kétségbeesetten emelte fel a fejét.

— Hát akarja, hogy föbeljőjem magam?..

Flóra hidegen nézett rá. Összerezzen és kiegyenesedett. Legyintett a kezével és hűvösen monda:

— Arra nics szükségem.

A férfi lepiptyedt ajakkal, buta tekintettel meresztette rá a szemét.

Flóra elfordult és úgy mondta gyorsan:

Csak azt akarom, hogy becsületes ember maradjon. Kifizeti a mivel tartozik. És úgy megy el. Kap tizezer forintot. Elég?

A férfi hangtalanul intett a fejével.

— Van váltoja? kérdezte az asszony.

— Van, szót a férfi és a zsebébe nyult.

Flóra felkacagott. Gúnyosan, hosszan, fájdalmasan, hogy kicsordult a könny utána a szeméből.

Im egyszerre eltűnt a nap a nyugtalan nyár-fák mögött. Eső is szemetelt. Csak úgy szomorúan, fáradtan. A férfi kűnn megy már az utcán. Mosolyog. Szegény, szegény... Ez jár a fejében. Könnyedén sóhajt is. Eh, de végre is... Neki van még, aztán... Semmi. Halkan füttyölt.

Krúdy Gyula.

A vasárnapi munkaszünet érdekében megindult mozgalomhoz lelkesen csatlakozott az érdi esperesi kerület papsága. A kerület képviselőjének a legilletékesebb faktort kéri fel, hogy a közönségre vált eszmét karolja fel a képviselőházban. A következő levelet írták a képviselőkhöz:

Szeretett Képviselőink!

A tiszta eszmék s a keresztény erkölcsök renaissance-át éljük! Társadalmunk csak úgy mint kormányunk, miután évtizedeken át idegenből portált eszmékkel, erkölcsökkel, szokásokkal kacérkodva kimerült és gyengeségének tudatára ébredt, most-tékoztó fura módjára — bár csak lassu, vontatott léptekkel — tér vissza. Ósinekek hűltenül elhagyott erkölcsébe.

Mind erősebben és erősebben alakul ki a jobbák szívében a meggyőződés s mind általánosabb és hangosabb válik az óhaj, hogy — látva a vallástalanság lejtőjére jutott elemek féltelenségeit — a vallás drága talizmánját népünk szívéből kitérni ne engedjük, sőt azt mindenáron megvédeni, istápolni s régi fényébe visszaállítani igyekezzünk.

E közönségnek kíván mindenesetre kormányunk is eleget tenni a meglehetősen gyors egymásutánban benyújtott törvényjavaslatokkal, melyek azonban, bár az elmúlt évtizedekkel szemben ideális haladást mutatnak, magát a közönséget kielégíteni s a társadalom testére ragadó fekélyt teljesen kitirni még mindig nem képesek. S miért? Mert a legtöbb törvényjavaslat — sajnos — csak féltéteket tartalmaz, határozott színt vallani nem mer, kedvezni kíván mindkét érdekeltségnek, aminek következménye azután, hogy egyiket sem elégti ki. Itt csak gyökeres orvoslás s a szomorú multtal való teljes szakítás segíthet.

Az itt vázolthoz teljesen hasonló sors érte a vasár- és ünnepnap munkaszünet tárgyában a kereskedelmi minisztérium részéről készített törvényjavaslatot is, melyről valóban el lehet mondani, hogyha törvénné válnék, úgy medicina foret peior morbo!

Ez az oka annak az általános elégedetlenségnek, mellyel nevezett javaslat már az első órákban mindenütt találkozik s ez adja nekünk is — kiknek lelkében az ország és a nép jö-léteért őszintén lángoló szív dobog — kezünkbe a tollat, hogy már most, jóval a javaslat tárgyalása előtt nyílt férfiasággal kifejezzük adva azon aggodalmaknak, melyeket e javaslattal szemben táplálunk, egyuttal őszinte bizalommal és pedig nem egy politikai párt, vagy egy vallásfelekezet, hanem az „összkatholikus”, tehát az egész nemzetfenntartó többség részéről, hogy e ország jól felfogott érdekében arra kérjük Nagyságodat, mint az ország szerető atyját s a nép érdekeinek képviselőjét és szószólóját, hogy e javaslatnak bekövetkező tárgyilagos, itt előadandó — rövid 3 pontba foglal — kiválmajnkait illetékes helyes előterjeszteni s azok érdekében felszólalmi kegyeskedjék:

1. Legyen a munkaszünet teljes és általános, vagyis terjesztessék ki az egész napra és minden munkásra.

2. Ugy a korcsmák, mint a pálinkásboltok az egész munkaszüneti napokon zárva legyenek.

3. Ünnepek és vasárnapokon vásárok ne tartassanak.

Azon kellemes reményben, hogy Nagyságod teljes őszinteséggel itt előadott bizalmas kérdésünknek eleget tenni kegyes lesz, szivesen biztosítjuk Nagyságodat továbbra is kiváló nagyrabecsülésünk, bizalmunk és szeretetünköröl.

Az érdi esperesi kerület nevében és megbízásából:

1908. október 10-én.

Weicher Miklós,
törökbalinti plebános.

— Almássy kérelme. Almássy Ferencnek, az enyhébb kúria alá költözött vezetőtanítónak, még mindig vannak elintézetlenül maradt ügyei városunkban. A fegyelmi eljárás tudvalevőleg 100 korona pénzbírságra ítélte Almássyt, akire az a büntetés igen kellemetlenül hatott. Kérelmem fordult hát a miniszterhez, hogy a súlyos teherből mentse meg, illetve a pénzbírságot egyszerű dorgálással enyhítse. A közigazgatási bizottság — mint fellebbezést juttatja a miniszter kezéhez Almássy kérvényét.

Athelyezés. Boda Vilmos kiskörösi eljárásról saját kérelmére Sárbogárdra helyezte át a miniszter.

A város közegészsége a lefolyt szeptember hónap kielégítőnek mondható, mert bárha járvány nem is volt, mégis a születések száma kisebb, a halálozásoké pedig nagyobb volt, mint az előző hónapban. A diftériusz sem szűnt meg teljesen, mert különösen a felsővárosi egészségi körben, és az ezzel határos vizvárosi utcákban szorványosnál nagyobb mérvben fordult elő, de halálozást alig követelt. Ezen kívül a vörheny is mutatkozott. Ezek a tüdő és légutaknak hurutos, lobos bántalmái, valamint a bélfurú voltak az uralkodó betegségek. A belügyminiszterium rendelete az ázsiai kolera tárgyában, mely kor Oroszországban járványszerű, nem tált készületlenül. Mire a rendelet megérkezett, a rendőrfőkapitánysággal már a kellő intézkedéseket lefolytattak s a rendelet minden orvosnak kézbesítve volt. A tek. Tanács is intézkedett e tárgyban, nemkülönben a közegészségi bizottság is.

Született 84. (Mult hóban 104.) Ebből törvényes fi 38, nő 42, törvénytelen fi 4, Ikerpár 1. Halvaszületett 1. Házasságra 14 pár lépett. Elhalt 63, (mult hóban 57). Ebből fi 27, nő 36. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 7, nő 9, törvénytelen nő 1. A közkórháznak 21 halottja közül 10 idegenből hozott egyen volt. Születési többlet 21. A 20 idegen halottat nem számítva, népesség szaporodás 31.

Írtásokok: veleszületett gyengeség 2, görzsök 3, bélfurú 7, tüdőbő 9, tüdővész 2, guta 4, vizeletbetegség 6, elmeőr 1, agskőr 10, öngyilkosság 2, véjelen 2.

Járványos kórok: Hasihagymáz maradt 3, szaporodott 5, összesen 8. Gyógyult 4, meghalt 1, maradt 3. Vörheny maradt 2, szaporodott 9, összesen 11. Gyógyult 9, elhalt 1, maradt 1 a járványkórházban. Gyermekegyi lázban megbetegedett 1, elhalt 1. Kanyaró maradt 3, szaporodott 2, összesen 5. Gyógyult 5.

Tüdvész Csóron. Német István, Péni Mihály és Espár István között tegnapielőt leéget. tüzet N. I. 6 éves kis fia okozta, gyufával való játék közben.

Merénylet. Borzalmas és könnyen végzetessé válható merényletet követett el a mult vasárnapon Pálfi Károly zámolyi földműves. Pálfi Grohman József nyug. gazdatiszt szőlőjében volt alkalmazva, ahonnan azonban házsártos természetűe miatt elbocsátották. A mult vasárnap estefelé a már akkor erősen ittas Pálfi odament Grohmanék szőlőjébe s a munkásokkal vitatkozni, majd pedig gorombáskodni kezdett. Grohman hallva a zajt, kiszólt az ablakon, hogy akinek az ő szőlőjében dolga nincs, az menjen haza. Pálfi ezen elutasítás miatt annyira földühödött, hogy a lakására rohant a puskájáért, megtöltötte golyóra, aztán újra és újra töltve, egymásután hatszor belőtt Grohmanék ablakán. Képzeltető a megrémült család kétségbeesése, amelynek a közellevők közül senki segítségére menni nem mert s maguk is félve a dühöngő ember vadságától, szintén nem tehettek egyebet a maguk védelmére, minthogy eltörlesztették magukat és a butorok mögé húzódtak. — A borzalmas esztben egyetlen szerencsésük az volt, hogy az ablakok magasabban levén, a megvadult ember golyói az ablakon keresztül csak a gerendákba fúróhadtak. Pálfi a nagy lövöldözés után, mint a ki jól végezte dolgát, hazament és magára hagyta a megrémült családot. A merényletnek csakhamar neszt vettek a csendőrök és megjelentek a helyszínen majd Pálfi lakásán és a még akkor is dühöngő embert letartóztatták. A csendőrök mind a hat golyót megtalálták a lakás gerendáiba fúródvá. Grohman félve Pálfi későbbi bosszújától, följelentését visszavonta, a csendőrök azonban megtették feljelentésüket a szolgabírósnál s Pálfi ellen magánalkársítás valamint ember élet ellen való merénylet miatt meg indították az eljárást.

A színházi bizottság 14-én tartott ülésén távozó tagjának Lauschmann Gyula drnak érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítette. Helyébe Palánszky Miklós dr. ajánlja a bizottság. A színházi választmány elnöke Tóth Arthurt, tagjaivá Rádai Lajost és Papay Nándort választották. A polgármester felhívta a választmányt, hogy az előadások művészi színvonalát őrizze ellen.

Ujságról felületesség. Másfél hasábos közlemény jelent meg ma a Székesfehérvári Friss Ujságban, amely Nagy Kristófnak, egy sokat hányatott javítóintézeti családfőnek ügyeivel foglalkozik. Az „Egy tanító kálváriája” szenzációs címen megjelent közlemény arról tesz említést, hogy végső szükségben egy helybeli főpapnál járt Nagy Kristóf, akitől utóköltiséget kért Kassán lakó feleségének meglátogatására. A főpap 50 fillért adott neki, amelyet azonban Nagy Kristóf önértékesen visszaküldött. A főpap erre feljelentést tett a családfő ellen a javítóintézet ügyeivel foglalkozó miniszteri bizosnál, aki a feljelentésre felfüggesztette állásától a nevezett családfőt. A Sz. F. U. közleményét kétkedve olvasták városzerte. Mi a legilletékesebb helyen utána jártunk a dolognak. A főpapnál azt az értesítést vettük, hogy ő soha feljelentést nem tett Nagy Kristóf ellen, a javítóintézetből pedig arról értesülünk, hogy Nagy Kristóf, egy sokat hányt-vetőkit tanító, aki pumpolásai révén sok helyütt ismeretes. A felfüggesztés csak azért történt — mert már nagyon sok volt a rovason. Ezeket az adatokat tessék egybevetni a Sz. F. U. kövér ujságról fantáziával, de sovány igazsággal megírt közleményével.

Statistika az iskola-mizériákról. Sokszor szelgőztettük már iskoláink tarthatatlan állapotát, most a főorvos jelentése kapcsán emlékezzünk meg róla. A főorvos közegészségi szempontból tesz ellenük súlyos kifogást. A statisztika egyébként a következő:

	Jár	Befér
A belvárosi fiúiskolába	398	319
A leányiskolába	255	233
A szömörce-utcai leányiskolába 319	245	
A selyem-utcai fiúiskolába	300	320
A tóvárosi vegyesiskolába	520	285
A vizvárosi vegyesiskolába	340	245
Az olaj-utcai vegyesiskolába	493	305
A zámoly-utcai fiúiskolába	218	180
Az Ezredéves vegyesiskolába	314	320
Az öreg-utcai leányiskolába	198	195
Összesen:	3356	2647

Mit csináljunk mást, mint várjuk — várjuk a deák-ferenc-utcai iskolát!

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjteltek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bábjaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

As Emulsió várszársánál a SCOTT-féle módosított véjeget — a halast — kérjük figyelembe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja a azt szedni. Az emulsiót, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Magániskola Cécén. Ábrahám Dezső izr. tanító kérvényt adott be a megyei közigazgatási bizottsághoz, hogy Cécén magániskolát állíthasson fel. Az iskolának 23 tanulója le.z. A közigazgatási bizottság, tekintettel a cécői izraelita hitközség érdekeire, pártolólaj terjesztette fel a kormányhoz a kérvényt. Cécén van kitünő zóm. kath jellegű iskola, de ettől izraelita felebarátaink — féltik magzataikat.

Allami iskolák a megyében. A Herceg-falvához tartozó Öreghegy és Daruhegy lakosai számára meg néhány év előtt állami iskola felállítását kérte a község előjárósága. Az iskola felállítására 30000 korona költséget irányoztak elő, azonban az építkezés foganatosítása a miniszteriumban megnekedett. A közigazgatási bizottság legutóbbi üléséből kifolyólag feliratot küldött a miniszterhez, melyben meg sürgetti az iskola építését. — Ugyancsak állami iskola létesül a Kacalmishoz tartozó, Pajzs Gyula dr. birtokában levő Ujgalambos pusztán is.

Fegyelmi. Petrik Mária, sárbogárdi ovónő ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltek el több rendbeli feljelentésre. A fegyelmi választmány vizsgálat alá vette az ügyet, melynek eredményét Petrik Mária ellen a további vizsgálatot beszűntette.

Ütrendszbályok. Sok bajt okozott nálunk, az hogy az ütrendszbályok végrehajtása nem őriztetett kellő képen ellen. A rendszabályok figyelembe nem vévése sok balesetnek, szerencsétlenségnek lett forrása. A megyénkbeli kocsi-sok, fuvarosok könnyen kibújnak a rendszabályok betartása alól, nem volt ki kellőképen ellenőrizze őket. Az esti sötétben lámpát nem hordtak a kocsi, télen pedig csengő nélkül jártak. Az ebből származható bajok elkerülésére a főispán utasítására ki fogják nyomtatni, és minden község ki fogják függeszteni az ütrendszbályokat. Ezzel természetesen a szigorubb ellenőrzés is jár.

Iskolabeszárás. A fellépett kanyaró járvány miatt az alispán elrendelte a Kis és Nagy perkátai iskolák és ovódká bezárását.

A hitelszövetkezet fája a vasuton nagyon felszaporodott, úgy, hogy alig képes helyet adni. Minthogy a rossz idő beálltával a szállítás teljesen lehetetlen, azért felkérjük a tagokat, hogy faszükségletüket minél előbb szerezzék be, mert később képtelenek leszünk tagjainkat kiszolgálni. Ugy szintén elsőrendű porosz szénre rendeléseket november 1-ig elfogadjunk, később szén sem szállítunk. Igazgatóság.

Az iskolai mulasztások szigorubb ellenőrzése. Több panasz érkezett a tanfelügyelőséghez, hogy különösen a falusi iskolákban nagy a mulasztások száma. Csekély okokért egyre elmaradoznak a tanulók az iskolából, a tantónak aztán ilyen körülmények között nagy munkát kell végeznie, hogy csak némi eredményt is tudjon felmutatni. A több oldalról vett panaszt a tanfelügyelő a közigazgatási bizottság elé terjesztette s egyuttal határozathozatalra kérte a bizottságot, hogy a fozszolgabírók útján kérje be az iskolai mulasztók névjegyzékét, azt minden hónap 15-éig tartsa nyilván s intézkedjék aziránt, hogy a kirótt büntetések szigoruan hajtassanak végre. A közigazgatási bizottság felszólítja a szolgabírákat, hogy a kerületükben folytatott körut alkalmából az iskolai mulasztók statisztikáját szigoruan kérjék be a községek előjáróságától s szigoruan intézkedjenek, hogy a kirótt büntetéseket 8 napon belül behajtsa a községi bíró. Ezzel az erélyes fellépéssel sokat halad előre az iskolai tanítás ügye.

A Sárszentmihályi bucsuban. Hibácska István és Ládés Mihály, Sebestény István legénynt halálosan megszurkáltak folyó hó 12-én.

Öngyilkos kereskedő tanuló. Duráti József 16 éves a Szigeti Testvérek helybeli üzletének tanulója tegnap este revolverral vetett véget fiatal életének. Az öngyilkosságba valószínűleg főnöke dorgálása keverte bele. Főnöke ugyanis Sárpentelére küldötte üzleti megbízatásban. A fiu vaját vitt a pusztára, azonban utközben elveszítette. Ezért főnöke megfeddette, sőt meghagyta neki, hogy a vaj árát térítse meg. A fiu főnökének erélyes bánásmódjára szomorú lett, revolvert vett magához, s annak golyóját jobb háántékának röpítette. Az első segélynyújtásban Szigeti L. dr. részesítette, aztán bevitték a Szent György kórházba, hol este 10 órakor meghalt.

Az utkaparók eddig messze laktak 7 kilométerre terjedő utszakaszaloktól. Ez az aztán hátráltatta őket munkájuk gondos végzésében s különösen téli időben, mikor megsokszorozódik munkájuk, nagyon megrövidítette munkájuk idejét is. Most úgy intézkedett a vármegye, hogy az utkaparók lakása utszakaszalkon-építésekkel fel. Az utak fenntartására előirányozott összeg természetesen az új költségekkel tetemesen megnövekedett.

Nyilttér.)***Nyilatkozat.**

A tisztességtelen konkurencia sajátja: a rosszakaratu valótlan hírek terjesztése.

Egyik konkurencsem valótlan és alapot nélkülöző feljelentése folytán az a hír terjedt el rólam városzerte, hogy marhasó helyett takarmány (szallona) sót adtam el. — Mindenek előtt kijelentem, hogy a valótlan, rágalmozó állítás terjesztőjével szemben a bíróságnál fogok magamnak elégtételt szerezni. Addig azonban, még egy bírói ítélettel igazolhatom teljes ártatlanságomat, a valódi tényállást a következőkben bátorodom a n. é. közönség tudomására hozni.

Schwarz Soma és Testvére helyi fűszer- és sókereskedő cégtől meg a múlt hó 30 án 20 zsák marhasót kértem kölcsön, miután ez a sófajta kifogyott raktároból. A napokban azonban egy vagon szállítmány marhasó érkezett, amelyből rögtön a só átvétele után 20 zsákkal a kocsira rakattam és azt az utasítást adtam kocsisomnak, hogy azt szállítsa Schwarz Soma és testvére vásártéri üzletéhez. Ugyanezen a kocsin küldtem városi irodámba 20 zsák takarmánysót. A kocsis azonban felcserélte a zsákokat és a marhasó helyett a takarmánysót vitte Schwarzhoz, míg a marhasót városi irodámnál rakta le.

Alig távozott kocsisom Schwarznak üzletéből, már telefonált vasúti állomásomon levő telefonra, hogy én marhasó helyett, takarmánysót küldtem neki. Válaszom az volt: ha ez tényleg így van, akkor ez csak tévedésből történhetett. A takarmánysó nem az övé, tehát adja vissza azonnal kocsisomnak. Intézkedésemre kocsisom meg is jelent Schwarzéknál, de Schwarz azzal, hogy most nem ér rá a só visszaadásával vesződni — elutasította azt izervén kocsisomtól, hogy a sót saját kocsiján fogja vasúti telepre leküldeni. Miután előérzetem volt, hogy Schwarzék nem jóban török fejüket, nem nyugodtam meg a válaszbán, hanem kocsisomat most már a marhasóval elküldtem Schwarzékhoz, hogy a sőt kicserélje. Schwarz válasza most már az volt, hogy a sőt eladta, az üzenet után magam kerestem fel Schwarzot, hogy ha a sőt tényleg eladta, hozassa vissza, miután kocsisom tévedéséből kellemetlenségem származhat, egyben kijelentettem, hogy az esetről jelentést teszek a pénzügyigazgatóságnál. Erre Schwarz becsületszavára kijelentette (ezt tanúkkal igazolhatom), hogy a sőt már eladta és szüklégtelen bárhova is mennem, mert az ügy rendben van. Megnyugtatómra felmentem a pénzügyigazgatósághoz az esetet bejelentendő, itt azonban a legnagyobb meglepetésemre arról értesültem, hogy már feljelentés van ellenem.

A n. közönséghez fordulok a már megindult eljárás befejeztéig tartsa fenn ítéletét arra nézve, hogy az én vagy konkurencsem eljárása az incoret.

Tisztelettel

Berndorfer Ede.

*) E rovatban közliükért nem vállal felelőséget a Szerk.

A főtisztelendő papság figyelmébe!
Tisztelettel értesítjük a Fehéregyházmegyei Főtisztelendő papságot, hogy az összes **egyházi és tanügyi nyomtatványok** egyházmegyénkben előírt szöveggel ráktárunkon készen állnak és így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat póstafordultával a legolcsóbb árak mellett szállíthatjuk.

Továbbá ajánljuk

Nyomdai intézetünket

mindennemű könyvnyomdai munkák művek, röpiratok, folyóiratok, zárszámadások, évi jelentések kimutatások, körlevelek, hirdetések, falragaszok, levélpapírok, borítékok, stb. elkészítésére izléses kivitelben, olcsó árak mellett.

Ki nyomtatványszükségletét nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elő segíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Székesfehérvár, 1908. szeptember hó.

Egyházmegyei könyvnyomda.

Eladás szabott árakon!

GERENDAI GYULA

vászo-, n- fehérnemű-, rőfős-, rövid- és szövött-árak üzlete.

A jó gazdasszony öröme és disze,
Ha székénye szép fehérneművel van
Színűtől töltve.

A cég jelmondata.

Az óbudai fehérnemű-gyár legújabb készítménye egy a maga — nemében páratlan és olcsó —

HÓFEHER VASZON

melynek egyedüli helybeli lera-kata nálam van. — Egy vég, 23 mtr 16 kor. 50 fill. a bevezetett — 5% pénztári engedménnyel. ---

Tisztelettel meghívom a nagyérd. közönséget, szíveskedjen bevasárlási kényszer nélkül üzletemet megtekinteni, ahol **vászon-árak és kész férfi-, női- és gyermek-fehérneműeken kívül női ruhakelméket, selyem kelméket, szintartó ruha és blouse barchetokat, szőnyeg és ágypokrócok, bőr és kötött keztyűk, téli meleg alsóruházatot tartok** — — — raktáramon. — — —

Nagy készlet miatt paplanok leszállított árakon

szerezhetők be.

➔ **Megérkeztek a legújabb nyakkendők és zsebkendők.** ➔

Csecsemők részére teljes kelengyekészlet raktáron.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Schicht szarvasszappana
a legjobb

Schicht SZARVASSZAPPANAT rendkívül, kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és színes vászonmunkák mosására, konyhaedények, bútorok, szőnyegek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból lesz előállítva.

Alba Mozgófényképszínház a vásártéren.

Előadás kezdete este fél 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap két előadás, este 7 és 9 órakor.

LEGJOBB
CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

VÉDJEGY.

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint bármely külföldi államban forduljon a

„Szabadalmi Ujság”

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. Kérje a SZABADALMI UJSÁG ingyen mutatványszámát. 1100.

„SANITOR”

a legjobb önműködő fertőtlenítő, szagtalanító, légtisztító árnyékszék, vizeldék stb. számára.

Az összes kulturállamokban szabadalmazva.

Ezen új amerikai találmány hivatva van az oly sok házban, nyilvános illemhelyeken, vasutaknál, vasuti kocsikban, iskolákban, vendéglőkben, kávéházakban stb. előforduló visszasságoknak olcsó és biztos módon elejét venni. — Beszerzési forrás:

SCHÖN RUDOLF Székesfehérvár, József-utca 15.
Telefon 153.

SCHMÖLTZ LASZLÓ
CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

„BIZTOSÍTÁSI ÉVKÖNYV” 5. kor.
Kapható díszkötésben 400 oldal.

Új munkatárs az ügynökök részére.

Jo üzleti eredményeket az életbiztosítás terén csak úgy érhetünk el, ha az összes versenytársaságok díjleteit és kötvényfeltételeit alaposan ismerjük.

Ez könnyen elérhető, ha megrendeljük Nadas Nándor „Biztosítási útmutató” című munkáját, mely kiadásunkban rövidesen megjelenik.

Ez kiválóan alapos és pontos magyar szakmunka lesz, mely az összes intézetek legújabb megváltozott díjleteit és feltételeit könnyen kezelhető összehasonlításokban fogja tartalmazni és bemutatni.

Szakembereknek nélkülözhetetlen!

Ára zsebkönyv alakban 1 kor. 30 fillér.

Megrendelhető a

„Biztosítási és Közgazdasági Lapok”-nál
Budapest. VI. ker., Vörösmarty-utca 43. sz.

A lap előfizetése 1/4 évre 3 korona.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

Deutsch Manó és Fia

Cégtulajdonos: DEÁK DÁVID

NAGY NŐI DIVATRUHÁZA.

ALAPITTATOTT 1843.

Emeleti helyiségeiben külön

szőnyeg-, függöny- és butorszővetosztályt rendeztek be, ahol különösen

szőnyegekben

óriási választék van, a legolcsóbbtól kezdve a valódi perzsa szőnyegig.